

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ ALT KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

23 Mayıs 2012 Çarşamba

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ ALT KOMİSYONU

GÖRÜŐME TUTANAKLARI

23 Mayıs 2012 Çarşamba

---0---

K O N U

“Toplumsal Cinsiyet EŞitliği AÇısından, Anayasa” konulu alt komisyon raporunun görüŐmeleri

Sayfa

1:6

İ Ç İ N D E K İ L E R

BİRİNCİ OTURUM

Sayfa

1:6

Sedef KÜÇÜK

(İstanbul)

2:3

Zeynep KARAHAN USLU

(Şanlıurfa)

3

Önergeler

4:5

Gerekçeler

4:5

Açılma Saati: 13.34

Kapanma Saati: 14.05

23 Mayıs 2012 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.34

BAŞKAN: Azize Sibel GÖNÜL (Kocaeli)

BAŞKAN VEKİLİ: Binnaz TOPRAK (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Öznur ÇALIK (Malatya)

SÖZCÜ: Tülay KAYNARCA (İstanbul)

KÂTİP: Mesut DEDEOĞLU (Kahramanmaraş)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın üyelerimiz, Komisyonumuzun değerli üyeleri, milletvekili arkadaşlarımız; öncelikle hepinize hoş geldiniz demek istiyorum.

Yine, Türkiye Büyük Millet Medisi Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun 24'üncü Döneminin İkinci Yasama Yılı'nın 9'uncu toplantısını açıyorum. Yeter sayımız vardır.

Öncelikle, Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarımızdan Kemalettin Aydın Bey'in eniştesi, Canan Candemir Hanımefendi'nin de dayısı vefat etti, başsağlığı dilemek istiyorum onlara. Kemalettin Bey cenazeden dolayı yok, o yüzden sizin de bilginize. Eniştesi diye bilgi aldım, çok detayını alamadım.

Değerli milletvekilleri, Başkanlık sunuşları kısmında, bildiğiniz gibi bölge toplantılarımızı gerçekleştiriyoruz, bunlar hakkında kısa bir bilgi vermek istiyorum.

İstanbul bölge, Bursa, Bilecik, Eskişehir bölge, en son da Balıkesir ve Çanakkale bölgeyi gerçekleştirdik. Bunların bir bölge toplantılarının değerlendirmesini bu ayın sonunda yapacağız, onun detayına çok girmiyorum ama yine bildiğiniz gibi, perşembe ve cuma günü gerçekleştireceğimiz Tokat, Amasya, Çorum, Samsun bölge toplantımız var. Toplantımızın gündemi sizlere dağıtıldı. Toplantıya katılımı ilgili bir değişiklik veya bir durum varsa, bununla ilgili bir şey söylemek isteyen arkadaşlarımız varsa, katılımında değişiklik olan, programla ilgili bir önerisi olan arkadaşlarımız varsa şimdi söyleyebilirler.

Hemen bölge toplantısıyla ilgili programı dağıtın.

Tokat'la ilgili, perşembe ve cuma orada olacağız, cuma akşamı döneceğiz, cumartesi ve pazar sizlere ait olacak. Biz cuma ve cumartesi gerçekleştirmeyi hedefliyorduk ama cumartesi günü çoğu milletvekili kongrelerinin olmasından, büyük kongrelerinin olmasından bahsettiler. Dolayısıyla perşembe ve cumaya çektik. Aslında bölge toplantılarımızın Medisi'nin çalışma takvimi olan perşembe gününde gerçekleşmesini arzu etmiyoruz. Dolayısıyla diğer bundan sonraki yapacağımız Kars, Ağrı bölgesi cuma, cumartesi olacak. 17'si, 18'iydi değil mi Kerim Bey?

MEHMET KERİM YILDIZ (Ağrı) – Başkanım, onlara kesin karar vermedik, üniversite sınavı var.

BAŞKAN – 8'inde Ağrı müsait, onun için iki program bir arada yapamayız.

Yani, 17'si, 18'i uygun olmaz mı, gidemez miyiz? Cuma, cumartesi yapıp, pazarı üniversite sınavı için boşa çıkarırız, pazar olmuyor mu sınav?

Bir bakalım o zaman, Kars, Ağrı'yı o zaman size duyurayım.

Bir de, geçen hafta biraz belirtmiştik, çalışma grupları ve alt komisyonlarla ilgili.

Çalışma gruplarıyla ilgili henüz tam detaylandıramadık ama alt komisyonların... Artık Anayasa'yı bitiriyoruz, medyayı bitireceğiz. Dolayısıyla yeni bir alt komisyon kurulması konusunda da özellikle kadın erkek eşitliğine dayalı bütçeleme konusunda bir komisyon kurulması. Gelen öneriler içerisinde istihdam, yerel yönetimlerdi, bunları bilahare kurabiliriz ama bütçeleme konusuna özellikle 2013'e bir yansıma yapabilmesi adına bir an önce başlayıp, bu sene içerisinde bütçelemeyle ilgili bir rapor çıkaralım arzu ediyorum. Bu konuda görev almak isteyen milletvekili arkadaşlarımız varsa, bunları bence bugün belirleyelim ya da sonraya bırakalım. Ne dersiniz?

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Çoğunluğumuz var, belirleyelim Başkanım.

BAŞKAN – Evet, o zaman bunu bir düşünelim. Görev almak isteyen arkadaşlar, burada çalışmak isteyen arkadaşlar kendi gruplarınıza da bu duyuruyu yaparsanız, bir dahaki toplantımızda o zaman seçimlerini ona göre yapabiliriz.

Bütçeleme konusuyla ilgili bir şey daha söyleyeyim. Hem bu çalışmaların yapılabilmesi adına, bu eşitliğin sağlanması adına ayrılacak bütçelerin önemi var. Dolayısıyla böyle bir Komisyonun kurulması bizim komisyonumuz açısından da önemli duruyor. Onun için, bunu gruplarımıza duyuralım, görev almak isteyen arkadaşları bir dahaki toplantımızda da belirleyelim.

Ayın 31'inde de bir toplantımız olacak, onu da takvimlerinize şimdiden not edin diyorum.

Bu konuyla ilgili başka söz almak isteyen yoksa gündemin 1'inci maddesine geçelim.

Bildiğiniz gibi, geçen hafta yarıda kalan toplumsal cinsiyet eşitliği açısından Anayasa alt komisyonunun görüşmelerini kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Geçen hafta, Alt Komisyon Başkanı Bursa Milletvekili Sayın Canan Candemir Çelik raporu Komisyona sunmuştu, bugün de raporun genelini görüşüp tamamlamayı düşünüyoruz ve bir an önce -çünkü Uzlaşma Komisyonu da bu konularla ilgili çalışmalarına başladı- bugün Meclis Başkanlığına raporu teslim edelim istiyoruz.

Öncelikle Alt Komisyonun bize sunduğu rapor üzerinde söylemek istedikleriniz, değişiklik önerileri varsa onları alalım, ondan sonra da oylamasına geçelim.

Bir süre koyalım, ne kadar?

SEDEF KÜÇÜK (İstanbul) – Çok uzun değil, yedi, sekiz dakika sürüyor.

BAŞKAN – Beş dakikayla sınırlayalım.

SEDEF KÜÇÜK (İstanbul) – Yedi, sekiz dakika sürüyor ama sizin hatırlarınız için birinci sayfayı atlayayım. Asıl şeyler arkadan, geliyor, zaten bu biraz genel giriştir, giriş atlıyorum.

Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri; "Toplumsal Cinsiyet Açısından Anayasa" konulu alt komisyonun hazırladığı taslak rapor konusunda birkaç noktaya değinmek ve bazı konularda da görüşlerimi Komisyonumuza aktarmak istiyorum.

Her şeyden önce anayasaların yol gösterici metinler olduğu, her türlü eşitliği vurgulamanın da bu açıdan önem taşıdığı ortadadır. Bunun için yeni Anayasa'nın "Başlangıç" ve "Temel İlkeler" bölümünde, toplumsal cinsiyet eşitliğine tam olarak, yani "Toplumsal cinsiyet eşitliği" denilerek vurgu yapılması gerekmektedir. Denilebilir ki; zaten din, dil, ırk, cinsiyet denilerek buna atıfta bulunuluyor. Ancak, bu eşitliği yoruma olanak vermeyecek şekilde ifade etmek gereği vardır. Bunun Anayasa açısından vurgulanan bir amaç olduğunun, bunun önemsendiğinin, ulaşılmak istenen bir hedef olduğunun altının çizilmesi ihtiyacı vardır.

Değinmek istediğim ikinci konu kotaya ilişkindir. Aslında alt komisyonun hazırladığı taslak raporda Doçent Doktor Ece Göztepe'nin ortaya koyduğu gerçekler, bu konuda benim anlatmak istediklerimi de net bir biçimde açıklamaktadır. Sayın Göztepe raporda; kotanın, kadınların nüfusa oranla az temsil edildikleri alanlarda temsilini sağlayan tedbirlerden birisi olduğunu söylemekte ve en güçlü kota rejiminin ise, bununla ilgili bir kuralın mevcut olduğu etkili kontrol ve yaptırım mekanizmalarının tesis edildiği rejimler olduğunu ifade etmektedir.

Sayın Göztepe gibi Türkiye Barolar Birliği de, siyasette eksik temsili ortadan kaldırmak için Anayasal kota konması gerektiğini savunmaktadır. Yani yeni Anayasa'da "Siyasi partilerin uyacakları esaslar" başlıklı bir madde yer alacak ise, bu maddede kadınlara asgari kota uygulaması getirilmelidir. Böylece yerel yönetimler de dâhil olmak üzere kadınların karar alma mekanizmasında yer alması sağlanabilir.

Ayrıca üst kurullarda, kamu kurumu niteliğindeki sivil toplum örgütlerinde kadınlar için kota uygulaması faydalı olacaktır kanaatindeyim.

Bu iki konuya ek olarak bazı önerileri de dikkate almak gerektiği düşüncesindeyim. Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı'nda yer alan istihdam ve ücret gibi iş yaşamı içinde kadın-erkek eşitliğine yeni Anayasa'da garanti getirilmelidir. Cinsler arasında üstün veya aşağı görmeye dayanan toplumsal kalıpların kırılmasının devletin görevi olduğu vurgulanabilir. Kadınların ev içi şiddetten korunması konusunda devletin yükümlülüklerine yer verilebilir. Kız çocuklarının eğitim hakkı konusunda pozitif ayrımcılık anlamında bir vurgu yapılabilir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; kadınların siyasete katılımları alanında dinî simge taşıma konusuna gelecek olursak; raporda da belirtildiği gibi bu konuda şimdiki Anayasa'da da bir yasaklama veya bir kural yoktur. Seçim Kanunu'nda da, Siyasi Partiler Kanunu'nda da bir yasak yoktur. Şimdiye dek yaşanan sorunlar, yorumlardan ve çıkarılmış bulunan yönetmeliklerden kaynaklıdır. Bildiğiniz gibi, hukuk düzenleri, haklar ve özgürlükler konusunda serbest alanı değil, yasak alanı belirler. Yani yasaklanmayanın serbest

olduğu kabul edilir. Bu kural evrensel hukukun genel ilkelerinden biridir. Hiçbir hukuk sistemi özgürlükleri tek tek saymaz, bunun yerine kısıtlamaları sayar ve bunun dışındakileri özgürlüklerin bir parçası olarak değerlendirir. Bu açıdan, dinî simgelerin kullanılması serbest bırakacak bir hüküm eklemek çok anlamlı değildir.

Öte yandan, Anayasa'da yer alan eşitlik ilkesi gereği dinî simge kullanımının yalnızca türban veya baş örtüsüyle sınırlı kalmayacağını, daha farklı alanlara uyarlanmasının kaçınılmaz olacağını, bunun da başka sorunlara yol açacağını öngörmenin çok zor olmadığı kanaatindeyim. Yani, bu konuda yapılacak düzenleme amacının ötesine taşma tehlikesi içermektedir.

Böyle bir düzenlemenin yaratacağı başka sakıncalara da dikkatinizi çekmek isterim.

Özellikle kamu hizmetlerinin sunulmasında tarafsızlığın esas olduğu unutulmamalıdır. Kamu yetkisini kullanan bir kişinin bir dinî sembolü kullanması tarafsızlığına gölge düşürecektir. Dinî simgelerin kamu otoritesine sahip kişiler tarafından kullanılması laik ve demokratik bir anayasa düzeninde düşünülemez, çünkü laiklik ilkesinin vazgeçilmez unsurlarından birisi, devletin belli bir dini olmaması ve benimsememesidir. Bu nedenle, farklı dinlerin mensupları arasında kanun önünde ayrılık gözetmemesi gerekmektedir. Dinî örtünme amaçlı kıyafetlerin giyilmesinin kamu yönetiminde ve toplumsal yaşamda ayrımcılığı davet edebileceği ve giymemeyi tercih edenlere yönelik bir etkilene ve baskı yaratabileceği de göz ardı edilmemelidir. Bu konuda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Leyla Şahin davasında dinsel bir simge olan türbanın bu simgeyi giymeyenler üzerindeki etkisini dikkate almak gerektiği şeklindeki yorumu kayda değer görülmelidir.

Diğer yandan, bu konuda Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları da laikliğe vurgu yapmaktadır. Laiklik, cumhuriyetin temel yapı taşlarından biri olmakla kalmaz, aynı zamanda kadınlarımızın temel yaşam güvencesidir. Laikliğin içeri boşaltmanın her şeyden önce kadınlarımıza zarar vereceği dikkatlerden uzak tutulmalıdır.

Değerli üyeler, daha geçtiğimiz pazar günü Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genel Kurulunda Sayın Başbakan "Uzlaşma herkesin heybesindekini karşı tarafa dayatması değildir" diyerek doğru bir tespitte bulunmuştur. Umuyorum, Komisyonumuz da bizleri bu konuda bir dayatma ile karşı karşıya bırakmayacaktır. Unutulmalıdır ki, dinî simge konusu, kadınların haklarını kullanamamalarının birincil sebebi değildir. Konuyu örtünme meselesine, dinî simge meselesine sıkıştırmak diğer sorunların görmezden gelinmesine yol açacaktır.

Yasak olmayan bu hususun, kadınlarımızın acil çözüm bekleyen sorunlarının ortadan kaldırılması için yeni Anayasa'da atılacak diğer adımları gölgelememesini diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli üyeler; bu konudaki görüşlere kişisel olarak ben de kanaatim çerçevesinde ve yeni bir perspektifle de yaklaşabileceği düşüncesiyle katkı sağlamak istiyorum.

Bu çerçevede, şüphesiz ki, laiklik, insan hak ve özgürlüklerinin kısıtlanması, temel yaşam tercihlerinin kısıtlanması anlamına hiçbir zaman gelmemiştir ve gelmeyecektir de evrensel prensipler çerçevesinde baktığımızda.

Yine, üyelik sürecinde olduğumuz Avrupa Birliği üye ülkelerindeki uygulamalara bakarsak da, pek çok Avrupa Birliği üye ülkesinde kamu kurumları da dahil yaşam tercihlerinin özgürce sergilenilebileceği ve aynı zamanda çalışma hayatının da, eğitim hakkının da engellenmediği pek çok örnekle karşılaşmamız mümkündür. Bu çerçevede işte örneğin, demokrasinin beşiği olarak adlandırılan, şüphesiz ki laik bir sisteme de sahip olan İngiltere ve bu türevi pek çok ülkeyi de örnekleyebiliriz. Keza, ayrıca diğer ülkeleri birebir kopyalamak gibi Türkiye'nin sorumluluğu da yoktur ama Avrupa Birliğine üyelik sürecinde olduğumuzu düşünerek ve biraz önceki atfa bir cevap olması açısından böyle bir mukayese yapma ihtiyacı hissettim ve insanların yaşam tercihlerinin, en üst seviyede özgürlüklerin alanının sınırlanarak ve daraltılarak değil de, genişletilerek çerçvelendiği bir Türkiye'yi hepimizin hedeflediğini düşünüyoruz ve diğer taraftan, adli adınca ve kitabın ortasından konuşacak olursak, Türkiye'de başörtüsü ve eğitim hakkının dahi uzun yıllar büyük bir sorun olarak görüldüğü ve AK PARTİ İktidarı döneminde uzun yıllar süren aradan sonra nasıl ancak önünün açılabilirdiğini, nasıl bir hikâyeden geldiğimizi, bu çerçevede bir üniversite hocası olarak da gencecik kızların nasıl hayatlarının karartıldığını birilerinin eliyle birebir şahidi olmuş, sorunun bu anlamda eğitici tarafındaki bir parçası olarak da görmüş biri olarak bu yaşanan acı hikâyeden sonra elbette ki ve sivil toplum kuruluşlarından da geçtiğimiz haftalarda yoğun talepler geldi ve bunlar da medya kuruluşları aracılığıyla Türkiye'ye mal oldu. Böyle bir talep de varittir. Örneğin, Hazer Derneğinin bu konuda bir talebi olmuştur ve ulaştırılmıştır. Bütün bunları da dikkate aldığımızda, şüphesiz ki aynı trajedinin tekrarlanmaması, hak ve özgürlüklerin en açık bir biçimde alanının tanımlanabilmesi adına böyle bir önerinin de son derece dikkate değer ve desteklenesi olduğunu düşünüyorum, bunu da ifade etmek isterim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Komisyonumuza gelen rapor üzerinde değişiklik önerileri var, bunları bir okutayım ben öncelikle. Buyurun.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanlığına

Toplumsal Cinsiyet Açısından Anayasa Konulu Alt Komisyon Raporu'nun Sonuç bölümüne eklenmek üzere aşağıdaki önerilerin kabulünü arz ve teklif ederiz.

Nurdan Şanlı
Ankara

Tülay Kaynarca
İstanbul

Safiye Seymenoğlu
Trabzon

Anayasanın Dili

Anayasa yazımında kadınlar ve erkeklere eşit yaklaşan tarafsız bir dilin tercih edilmesi, bireylere ve gruplara gönderme yaparken 'kadınlar ve erkekler' ifadesinin kullanılması (kadın erkek eşitliğine) cinsiyet eşitliğine dair zihinsel kalıpların dönüştürülmesine katkı sağlayacaktır.

Eşitlik

Kanun önünde eşitliğe ilişkin mevcut anayasa maddesinin muhafaza edilmesi yararlı olacaktır.

Eşitliğin sonuçlarda ve maddi anlamda eşitliğe yer verecek şekilde düzenlenmesi yararlı olacaktır.

Atama ve seçikle oluşan tüm karar organlarında kadınların temsil ve katılımını artırmak için Devlete teşvik edici önlem alma sorumluluğu yüklenmesi yararlı olacaktır, (geçici ve özel önlem)

Anayasa'nın "Başlangıç" bölümünde, devletin temel amaç ve görevlerine ilişkin maddesinde, eşitlikle ilgili maddesinde kadın ve erkeğin eşit bir şekilde yansıtılması, kadın-erkek fırsat eşitliği ya da cinsiyet eşitliği ifadelerinin kullanılması yararlı olacaktır. Anayasa'nın temel haklar ve ödevler çerçevesinde düzenlenen kişi hakları ve ödevleri, sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler ile siyasi haklar ve ödevlere ilişkin bölümlerinin ve Cumhuriyetin temel organları ile mali ve ekonomik hükümleri düzenleyen kısımlarının ilgili maddelerinde de benzer ifadelere yer verilmesine dikkat edilmelidir.

"Herkes," "bireyler," "vatandaşlar" ifadeleri yerine 'kadınlar ve erkekler' ibaresinin kullanılması yararlı olacaktır.

Kadınların ve erkeklerin siyasi, sosyal, ekonomik, medeni ve kültürel alanlarda, fırsat eşitliği hakkı dâhil olmak üzere eşit muamele hakkına sahip olduğunun vurgulanması yararlı olacaktır.

Cinsiyet eşitliğinin sadece kadın hakları bakımından değil temelde insan hakları bakımından ele alınması yararlı olacaktır.

İnsan hakları ve insan onurunun ön planda tutulması yararlı olacaktır.

Ayrımcılık

Ayrımcılık maddesinde dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep, kültür, etnik köken ve benzeri sebeplerin yanı sıra kadınlarla ilgili olarak (toplumsal cinsiyet, hamilelik, medeni durum ve kıyafete dayalı) dolaylı ve doğrudan ayrımcılık yapılamayacağını belirtmesi yararlı olacaktır.

Gerekçe:

Toplumsal Cinsiyet Açısından Anayasa Konulu Alt Komisyon çalışmaları kapsamında yeni Anayasa çalışmalarında dikkate alınmak üzere anayasanın dili, kanun önünde eşitlik ve ayrımcılığa ilişkin dile getirilen önerilerin somutlaştırılması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci öneriyi okutuyorum:

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanlığına

Toplumsal Cinsiyet Açısından Anayasa Konulu Alt Komisyon Raporu'nun Sonuç bölümüne eklenmek üzere aşağıdaki önerilerin kabulünü arz ve teklif ederiz.

Gökçen Özdoğan Enç
Antalya

Gönül Bekin Şahkulubey
Mardin

Geçici ve Özel Önlemler

Siyasi partilerin seçikle gelen mevkilere erişimde kadın erkek fırsat eşitliğini sağlayacak şekilde faaliyet göstermesi yolunda hükümlerin yer alması ve pozitif ayrımcılığın devam ettirilmesi yararlı olacaktır.

Anayasa organlarda (Anayasa Mahkemesi, HSYK, vs.), üniversitelerde, kamu kurumlarının ve özel sektörün üst düzey temsilciliklerinde, meslek örgütlerinde, sendikalarda, yeni oluşturulacak mekanizmalarda karar alma mevkilerine erişimde kadın erkek fırsat eşitliğinin sağlanması yararlı olacaktır.

Anayasal Gözetim Mekanizmaları

Eşitlik sağlanması ve ayrımcılık yasağı ile ilgili olarak;

İnsan Hakları İzleme Kurumu

Kamu Denetçiliği Kurumu

Ayrımcılıkla Mücadele ve Eşitlik Kurumu

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Kurumu gibi Anayasal gözetim mekanizmaları oluşturulmalıdır.

Oluşturulacak bu mekanizmaların alt birimleri oluşturulmalıdır.

Bu mekanizmaların yapılanmalarında kadın erkek fırsat eşitliği göz önünde bulundurulmalıdır.

Aile

Toplumun temel taşı aile ile ilgili maddede kadına ve erkeğe eşit haklar ve sorumluluklar yüklenmeli ve eşler arasında hak eşitliği vurgulanmalıdır.

Gerekçe:

Toplumsal Cinsiyet Açısından Anayasa Konulu Alt Komisyon çalışmaları kapsamında yeni Anayasada kadın erkek fırsat eşitliğinin sağlanmasına yönelik alınabilecek geçici ve özel önlemler, oluşturulabilecek anayasal gözetim mekanizmaları ile aileyle ilgili olarak dile getirilen önerilerin somutlaştırılması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanlığına

Toplumsal Cinsiyet Açısından Anayasa Konulu Alt Komisyon Raporu'nun Sonuç bölümüne eklenmek üzere aşağıdaki önerilerin kabulünü arz ve teklif ederiz.

Mehmet Kerim Yıldız

Zeynep Karahan Uslu

Nurcan Dalbudak

Ağrı

Şanlıurfa

Denizli

Çalışma Hayatı

Çalışan kadının işi ve aile hayatını uyumlaştırması için (çocuk/yaşlı/engelli bakımı/kreş/ebeveyn izni vs. konularında) devlete tedbir alma yükümlülüğü getirilmelidir.

Ekonomik ve Sosyal Konsey'in cinsiyet eşitliğine ve/veya kadın erkek fırsat ve imkân eşitliğine dayalı ekonomik ve sosyal politikaların oluşturulmasında hükümete istişari nitelikte görüş bildirmesi sağlanmalıdır.

Herhangi bir sebeple kadınların (ve erkeklerin) kamu hizmetlerinden, eğitim ve çalışma hakkından mahrum edilemeyeceğinin açıkça belirtilmesi yararlı olacaktır.

Şiddetin Önlenmesi

Kişinin dokunulmazlığı, maddî ve manevî varlığı ile ailenin korunması ve çocuk haklarına ilişkin anayasa maddelerinde devletin, kadınları ve çocukları her türlü istismara ve şiddete karşı koruyucu tedbirleri alacağına ve cinsiyete dayalı, töre ve namus saikiyle oluşabilecek şiddeti önleme konusunda devletin pozitif yükümlülüğünün vurgulanması yararlı olacaktır.

Milletlerarası Andlaşmaların Uygulanması

Anayasa Mahkemesine kanunların Anayasa'ya uygunluk denetimi yanında temel hak ve hürriyetlere ilişkin milletlerarası anlaşmalara uygunluk denetimi yetkisinin verilmesi yararlı olacaktır.

Gerekçe:

Toplumsal Cinsiyet Açısından Anayasa Konulu Alt Komisyon çalışmaları kapsamında Yeni Anayasa çalışmalarında dikkate alınmak üzere çalışma hayatında kadın erkek fırsat eşitliğinin sağlanması, kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve milletlerarası andlaşmaların uygulanmasına yönelik dile getirilen önerilerin somutlaştırılması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, bu sonuç kısmına eklenen kısımıyla birlikte raporun tamamını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Öncelikle bu alt komisyon raporumuzun hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Bu raporla ilgili olarak bugün raporu ulaştırmak istiyorum, onun için, muhalefet şerhiyle ilgili bir şey varsa onlar rapora eklenmek zorunda, onlar raporda yerini alacak. Dolayısıyla ben muhalefet şerhi için ek bir süre vermiyorum. Şimdi Uzlaş

Komisyonunda, size bir saat vereyim, Meclis Başkanına hep birlikte gidelim üç gibi, ya da Meclis Başkanlığımızın bize vereceği saate göre size bilgi vereyim. Hemen raporun şeylerini tamamlayıp bugün alt komisyon raporunu da Meclis Başkanlığına teslim edelim.

Hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Toplantıyı burada kesiyorum. Raporun üst yazılarını yazıp teslimi için sizlere haber veriyorum. Bütün toplantıya katılan tüm arkadaşlar hep birlikte gidersek iyi olacak.

Kapanma Saati: 14.05